

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **Tomáš Pecina**, bytem Slezská 1668/56, Praha 2, zast. JUDr. Petrem Kočím, Ph.D., advokátem se sídlem Opletalova 1535/4, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 3. 2016, č. j. 5 A 5/2015 - 25, vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 3 As 58/2016, o návrhu žalobce na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb.,

t a k t o :

- I. Návrh **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu a vyjádření k němu

[1] Návrhem ze dne 20. 9. 2016, doručeným Nejvyššímu správnímu soudu téhož dne, se žalobce (dále jen „navrhovatel“) domáhal určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudech a soudcích“). Navrhovatel požaduje, aby Nejvyššímu správnímu soudu byla určena lhůta k rozhodnutí ve věci u něj vedené pod sp. zn. 3 As 58/2016 nebo k nařízení jednání v uvedené věci.

[2] Navrhovatel uvedl, že v řízení vedeném před Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 3 As 58/2016 nedošlo více než 4 měsíce k žádnému procesnímu vývoji. Jelikož žaloba byla podána dne 8. 1. 2015, považuje celkovou délku řízení za nepřiměřenou. Poznamenal rovněž, že mnohé soudy modifikují právo na projednání věci bez zbytečných průtahů a v přiměřené lhůtě tak, že je chápou jako právo na projednání v pořadí došlých věcí. Tento výklad však navrhovatel považuje za chybný, jelikož protiústavní je dle něj již samotná existence průtahů v řízení.

[3] Soudce zpravodaj Mgr. Radovan Havelec, jemuž byla přidělena věc vedená u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 3 As 58/2016, ve svém vyjádření k návrhu na určení lhůty uvedl, že kasační stížnost byla soudu doručena dne 21. 3. 2016. Ve věci byly učiněny bez jakýchkoli průtahů všechny přípravné úkony a věc čeká na meritorní vyřízení. Sdělil, že s ohledem na množství nevyřízených věcí a jejich stáří (s výjimkou přednostních věcí, které jsou vyřizovány průběžně) lze rozhodnutí očekávat na přelomu roku 2016 a 2017.

II. Podstatný obsah spisu Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 3 As 58/2016

[4] Kasační stížnost ve věci vedené pod sp. zn. 3 As 58/2016 směřuje proti rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) ze dne 11. 3. 2016, č. j. 5 A 5/2015 - 25, jímž byla zamítnuta navrhovatelova žaloba proti rozhodnutí žalovaného, jímž byla odmítnuta žádost o informace v podobě poskytnutí kompletní zadávací dokumentace k nadlimitní veřejné zakázce „*Dekódování šifrování datových komunikací*“. Šlo o žádost o informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. Žaloba byla k městskému soudu podána dne 8. 1. 2015.

[5] Nejvyššímu správnímu soudu byla kasační stížnost doručena dne 21. 3. 2016. Následně Nejvyšší správní soud navrhovatele vyzval usnesením ze dne 24. 3. 2016, č. j. 3 As 58/2016 - 9, k uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost a k předložení plné moci pro jeho zástupce. Navrhovatel a žalovaný byli dne 29. 3. 2016 informováni o složení senátu, který bude věc projednávat a rozhodovat, a byli poučeni o možnosti namítnout podjatost soudců. Žalovanému byla současně zaslána kasační stížnost k vyjádření a výzva k zaslání správního spisu.

[6] Navrhovatel soudní poplatek zaplatil dne 5. 4. 2016 a zaslal plnou moc pro svého zástupce. Dne 4. 4. 2016 Nejvyšší správní soud obdržel spis městského soudu a dne 3. 5. 2016 správní spis spolu s vyjádřením žalovaného, které Nejvyšší správní soud dne 5. 5. 2016 zaslal na vědomí navrhovatel.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

III. a) Obecná hlediska posuzování návrhu na určení lhůty

[7] Řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu, které je upravené v § 174a zákona o soudech a soudcích, představuje promítnutí zásad spravedlivého procesu z hlediska naplnění práva účastníka nebo jiné strany řízení na projednání jeho věci bez zbytečných průtahů (srov. čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod; dále jen „Listina“).

[8] Navrhovatel má za to, že existence průtahů v řízení daná nečinností soudu je v rozporu s právem na projednání věci bez průtahů a v přiměřené lhůtě bez ohledu na to, čím je tento stav objektivně způsobován.

[9] Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že obsah ústavně garantovaného práva na projednání věci bez zbytečných průtahů (čl. 38 odst. 2 Listiny) vnímá v souvislosti s čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.; dále jen „Úmluva“), kterým se zaručuje právo na projednání záležitosti v přiměřené lhůtě nezávislým a nestranným soudem. Jak čl. 38 odst. 2 Listiny, tak čl. 6 odst. 1 Úmluvy, se vztahují k časovému aspektu práva na spravedlivý proces. Smysl obou ustanovení míří stejným směrem, jímž je ochrana před neúměrnou délkou soudního řízení, a obě ustanovení se do značné míry doplňují.

[10] Ze vzájemného prolnutí požadavků čl. 38 odst. 2 Listiny a čl. 6 odst. 1 Úmluvy vychází i Ústavní soud, který v nálezu ze dne 11. 3. 1998, sp. zn. IV. ÚS 466/97 (publikovaný jako N 38/10 SbNU 251, dostupný z <http://nalus.usoud.cz>), konstatoval: „*Může-li se tedy ve smyslu článku 36 odst. 1 Listiny každý domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a podle článku 38 odst. 2 Listiny má právo na projednání věci ‚bez zbytečných průtahů‘, potom podle názoru Ústavního soudu nemůže mu nic bránit v tom, aby v případě existence takových průtahů, vymykajících se již z rámce ‚přiměřené lhůty‘, domáhal se uspokojení svých ústavně zaručených práv ve vztahu k obecným soudům.*“

pokračování

[11] S navrhovatelem lze souhlasit, že projednávání a rozhodování věcí před soudy bez zbytečných průtahů či v přiměřené lhůtě nelze mechanicky ztotožňovat s požadavkem na projednání v pořadí došlých věcí. Zároveň však právo na projednání věci bez zbytečných průtahů či v přiměřené lhůtě nelze bez dalšího spojovat s nárokem na to, aby o návrhu (žalobě) bylo rozhodnuto bezprostředně poté, co soud učiní veškeré přípravné úkony, které musí předcházet rozhodnutí.

[12] Právo na projednání věci bez zbytečných průtahů či v přiměřené lhůtě vyjadřuje požadavek na to, aby délka soudního řízení netvořila významnou překážku možnosti efektivně se domoci ochrany svého práva. Tomuto požadavku na jednu stranu po jistou přiměřenou dobu nemusí překážet stav, kdy soud rozhoduje návrhy (žaloby) došlé dříve. Pokud délka soudního řízení o konkrétním návrhu (žalobě) nepřekračuje přiměřenou lhůtu ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy, lze akceptovat, že soud projednává a rozhoduje jiné návrhy (žaloby), které byly soudu doručeny dříve. Na druhou stranu přesáhla-li délka řízení přiměřenou dobu, jde z hlediska čl. 38 odst. 2 Listiny a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o nepřijatelnou situaci, byť by tato situace byla způsobena projednáváním věcí, které soudu došly dříve.

[13] K posuzování, zda soudní řízení nepřesáhlo přiměřenou délku, Nejvyšší správní soud používá kritéria zmíněná v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, jimiž jsou složitost věci, význam předmětu řízení pro navrhovatele, postup účastníků nebo stran řízení a dosavadní postup soudu. Jde o kritéria, která vyplývají z judikatury Evropského soudu pro lidská práva.

[14] Netrvá-li řízení pohledem zmíněných kritérií nepřiměřeně dlouho, přihlíží Nejvyšší správní soud při posuzování návrhu na určení lhůty k § 56 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Dle základního pravidla v § 56 odst. 1 s. ř. s. se věci projednávají v pořadí, v jakém došly. V § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s. jsou pak uvedeny návrhy a žaloby, jejichž povaha vyžaduje, aby byly projednány přednostně.

[15] Vhodné je zdůraznit, že ani skutečnost, že soud projednává návrhy (žaloby) v souladu s požadavky § 56 s. ř. s., nemůže nic změnit na důvodnosti návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu, který byl podán za situace, kdy řízení trvá nepřiměřeně dlouho v návaznosti na posouzení dle kritérií v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích. Je-li délka řízení nepřiměřená, vychází Nejvyšší správní soud z názoru Ústavního soudu, že „*průtahy v řízení nelze ospravedlnit obecně známou přetížeností soudů; je totiž věcí státu, aby organizoval své soudnictví tak, aby principy soudnictví zakotvené v Listině a Úmluvě byly respektovány a případné nedostatky v tomto směru nemohou jít k tíži občanů, kteří od soudu právem očekávají ochranu svých práv v přiměřené době*“; viz např. nález sp. zn. IV. ÚS 55/94, nález sp. zn. I. ÚS 663/01, nález sp. zn. III. ÚS 685/06, nález sp. zn. IV. ÚS 391/07 a další).

[16] Pokud však délka posuzovaného řízení nepřiměřená není, vychází Nejvyšší správní soud z toho, že za zbytečný průtah ve smyslu čl. 38 odst. 2 Listiny nelze označit projednávání návrhů (žalob) soudu dříve došlých, byť objektivně jejich projednávání oddaluje skončení posuzovaného řízení.

III. b) Konkrétní hodnocení podaného návrhu na určení lhůty

[17] Ve vztahu k jednotlivým kritériím zmíněným v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích (tj. složitosti věci, významu předmětu řízení pro navrhovatele, postupu účastníků nebo stran řízení a dosavadnímu postupu soudu) lze k řízení před Nejvyšším správním soudem, které je vedeno pod sp. zn. 3 As 58/2016, konstatovat následující.

[18] Projednávaná věc v posuzovaném řízení o kasační stížnosti dosahuje vyšší složitosti s ohledem na charakter otázek, jichž se věc týká. Jde o hodnocení, zda zadávací dokumentace je v dané věci utajovanou informací, s čímž souvisí i to, zda měl městský soud dostatek podkladů pro své rozhodnutí. Vyšší složitost věci je dána nutností nalézt vyvážené řešení ve věci, kde se vyskytují dva potenciálně protichůdné zájmy (zájem na ochraně utajovaných informací a zájem na svobodném přístupu k informacím), jejichž naplnění je třeba zhodnotit, případně posoudit, zda měl městský soud dostatek podkladů pro takové posouzení.

[19] Nejvyšší správní soud na posuzovanou věc hledí jako na méně významnou pro navrhovatele. Vychází zde z porovnání navrhovatelovy věci se spory běžně řešenými soudy ve správním soudnictví. Navrhovatel se k významu věci pro sebe v návrhu nevyjádřil. Nejvyšší správní soud se tak mohl soustředit jen na hodnocení otázky významu věci dané objektivním charakterem věci, u níž nespátřuje přesah významu věci nad rámec navrhovatelova zájmu o správu veřejných záležitostí a její kontrolu občany. Jde sice o plně legitimní postup, který vychází ze zákona o svobodném přístupu k informacím a čl. 17 Listiny. Nejde však o tak citelný zásah do právní sféry jednotlivce, které správní soudy běžně posuzují např. ve věcech daňových k právu vlastnit majetek (čl. 11 Listiny), ve vztahu k právu na hmotné zabezpečení u věci důchodového zabezpečení a státní sociální podpory (čl. 30 Listiny), apod.

[20] Postup samotného navrhovatele k délce řízení před Nejvyšším správním soudem negativně nepřispěl. Navrhovatel podal kasační stížnost, která obsahovala důvody, a na výzvu soudu k uhrazení soudního poplatku a k předložení plné moci v určených lhůtách reagoval. Lze sice zmínit, že nepředložení plné moci pro zástupce při podání kasační stížnosti a nesplnění poplatkové povinnosti přímo při jejím vzniku, ale až na výzvu soudu, je sice postup navrhovatele mající schopnost ovlivnit délku řízení. V posuzované věci však byl dopad této skutečnosti naprosto okrajový.

[21] V řízení pod sp. zn. 3 As 58/2016 Nejvyšší správní soud ihned po zahájení řízení činil přípravné úkony, které musí předcházet rozhodnutí ve věci, činil je v logické souslednosti a bez jakýchkoli prodlev. V současné době třetí senát Nejvyššího správního soudu projednává a rozhoduje věci, které soudu došly dříve než navrhovatelova kasační stížnost, která nespadá pod věci vyřizované přednostně dle § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s.

[22] Délka řízení před Nejvyšším správním soudem v době posuzování návrhu na určení lhůty činí necelých 7 měsíců. Takovou délku řízení nelze považovat za nepřiměřenou i s plným vědomím toho, že řízení o žalobě, které řízení o kasační stížnosti předcházelo, bylo zahájeno dne 8. 1. 2015. Pro posouzení důvodnosti návrhu na určení lhůty je v nynější věci podstatná především délka řízení před Nejvyšším správním soudem. Vyšší složitost věci, jakož i menší význam věci pro navrhovatele, byly určující okolnosti nasvědčující tomu, že řízení o navrhovatelově kasační stížnosti netrvá nepřiměřeně dlouho a že nelze hovořit o tom, že by v něm docházelo ke zbytečným průtahům. Navrhovatelem namítaná skutečnost, že po 4 měsíce nedošlo k procesnímu vývoji v řízení, kde soud učinil všechny přípravné úkony, na nedůvodnosti návrhu nic nemění. Vzhledem k tomu, že řízení před Nejvyšším správním soudem netrvá nepřiměřeně dlouho, lze akceptovat, že Nejvyšší správní soud se po tuto dobu zabýval projednáváním a rozhodováním kasačních stížností, které byly soudu doručeny dříve (viz bod [12] shora).

[23] Nejvyšší správní soud tak shrnuje, že návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu neshledal důvodným, proto jej dle § 174a odst. 7 *in fine* zákona o soudech a soudcích zamítl.

pokračování

IV. Náklady řízení

[24] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, dle kterého hradí náklady řízení o něm stát jen tehdy, byl-li návrh uznán jako oprávněný. K tomu v projednávané věci nedošlo, proto navrhovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. října 2016

JUDr. Radan Malík v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Pavλίna Jánová